

Súd: Správny súd v Banskej Bystrici
Spisová značka: 22Sas/1/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0824100175
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 07. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dominik Čipka
ECLI: ECLI:SK:SpSBB:2025:0824100175.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

12 22Sas/1/2024

Správny súd v Banskej Bystrici, v konaní pred sudcom JUDr. Dominikom Čipkom, v právnej veci žalobcu: A. A. B., C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. E. XXXX/XX, XXX XX F., zast.: JUDr. Peter Škrabák, advokát, so sídlom Skuteckého 30, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 42 186 421 proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom: Špitálska ulica č. 8, 812 67 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. UPS/US1/OŠSDKRDEÚ/SOC/2024/2783-0003 KmZ zo dňa 12.01.2024, takto

rozhodol:

11 22Sas/1/2024

I. Súd návrh na prerušenie konania podľa § 100 ods. 2 písm. b) Správneho súdneho poriadku z a m i e t a .

II. Súd žalobu z a m i e t a .

III. Žiadnemu z účastníkov konania právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a

odôvodnenie:

11 22Sas/1/2024

Administratívne konanie

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina (ďalej len „prvostupňový orgán verejnej správy“) rozhodnutím č. ZA1/OHNNVŠSD/SOC/391671 zo dňa 31.10.2023 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) podľa § 30 ods. 1 písm. i) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok)

v znení neskorších predpisov („ďalej len „Správny poriadok“) zastavil konanie vo veci žiadosti žalobcu o prídavok na dieťa. Z odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia vyplýva, že žalobca si svoj nárok uplatnil na základe rozsudku Okresného súdu Žilina sp. zn. 9P/92/2023 zo dňa 03.07.2023, ktorým došlo k zmene predchádzajúceho rozhodnutia Okresného súdu Žilina sp. zn. 21P/18/2020 zo dňa 06.11.2020. Rozsudok Okresného súdu Žilina zo dňa 03.07.2023 sa týka len zmeny vo výroku predchádzajúceho rozsudku, konkrétne došlo k zrušeniu časti, kde je uvedené: „poberateľom daňového bonusu na maloleté deti bude otec. Poberaťom rodinných prídavkov na maloleté deti bude matka.“ Samotná úprava práv a povinností k maloletým deťom týmto rozsudkom nebola dotknutá, teda platí, že obe deti sú zverené do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov rozsudkom zo dňa 06.11.2020. Dôvodom na zrušenie predmetnej časti rozsudku zo dňa 06.11.2020 bola skutočnosť, že súd nemôže rozhodovať o nároku na prídavok na dieťa, nakoľko toto upravuje príslušný hmotnoprávny predpis a súdy o tejto štátnej dávke nerozhodujú. V rozsudku zo dňa 03.07.2023 súd v odôvodnení uviedol, akým spôsobom sa poskytuje v prípade striedavej osobnej starostlivosti prídavok na dieťa v prípade, ak sa rodičia o jeho poberaní písomne nedohodnú, pričom sa odvoláva na ustanovenia zákona o prídavku na dieťa v platnom znení, t.j. s účinnosťou od 01.01.2023. Prvostupňový orgán verejnej správy uviedol, že súd v odôvodnení rozsudku zo dňa 03.07.2023 nerozlíšil situáciu, či k zvereniu maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov došlo pred alebo po účinnosti novely zákona č. 600/2003 Z.z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „Zákon o prídavku na dieťa“) od 01.01.2023, čo je pre posúdenie nároku na prídavok v danom prípade rozhodujúce. Súd opomenul existenciu § 19c zákona o prídavku na dieťa. Pre prípady, kde deti boli zverené do striedavej osobnej starostlivosti pred účinnosťou novely zákona o prídavku na dieťa je potrebné postupovať v súlade s prechodnými ustanoveniami upravenými v § 19c. Prvostupňový orgán verejnej správy uviedol, že nárok na prídavok matke, ako osobe, ktorej boli deti zverené do striedavej osobnej starostlivosti, vznikol podľa zákona účinného do 31.12.2022 a k tomuto dátumu aj trval, preto prvostupňový orgán verejnej správy postupoval podľa § 2 ods. 5 a 6 zákona o prídavku na dieťa v znení účinnom do 31.12.2022. Prvostupňovému orgánu verejnej správy nebola zo strany rodičov do 31.01.2023 doručená písomná dohoda o zmene oprávnenej osoby.

2. Proti prvostupňovému rozhodnutiu podal žalobca odvolanie. Žalobca v odvolaní uviedol, že nesúhlasí s postupom a rozhodnutím prvostupňového orgánu verejnej správy, nakoľko je prvostupňové rozhodnutie nezrozumiteľné, nepreskúmateľné a vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa žalobcu citovaný § 19c ods. 1 Zákona o prídavku na dieťa jasne uvádza, že ustanovenie § 2 ods. 5 a 6 zákona o prídavku na dieťa v znení účinnom do 31.12.2022 sa použije na výplatu prídavku do 31.01.2023. Po tomto dátume sa na akýkoľvek prípad, kedy bolo maloleté dieťa rozhodnutím súdu zverené do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, použije ustanovenie zákona účinné od 01.01.2023. Na základe uvedeného tak žalobca dospel k záveru, že prvostupňový orgán verejnej správy nesprávne posúdil vplyv prechodných ustanovení, ktoré sa vzťahovali len na obdobie do 31.01.2023.

3. O podanom odvolaní žalobcu rozhodol žalovaný rozhodnutím č. UPS/US1/OŠSDKRDEÚ/SOC/2024/2783-0003 KmZ zo dňa 12.01.2024 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“) tak, že odvolanie žalobcu podľa § 59 ods. 2 Správneho poriadku zamietol a potvrdil rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy. V napadnutom rozhodnutí žalovaný uviedol, že v zmysle prechodných ustanovení k úpravám účinným od 01.01.2023, ak dieťa bolo zverené do striedavej osobnej starostlivosti rozhodnutím súdu právoplatným do 31.12.2022 a rodič, ktorému sa nevyplácala štátna sociálna dávka (prídavok na dieťa) k 31.12.2022, nedoručil písomnú dohodu o zmene oprávnenej osoby na výplatu prídavku na dieťa alebo písomný prejav vôle do 31.01.2023, tak sa prídavok na dieťa vypláca naďalej rodičovi, ktorému prídavok na dieťa patril podľa zákona účinného do 31.12.2022. Rozsudkom Okresného súdu Žilina zo dňa 03.07.2023 nedošlo k zmene ohľadom striedavej starostlivosti rodičov vo vzťahu k maloletým deťom, v rozsudku došlo k zrušeniu časti o určení poberateľa daňového bonusu a rodinných prídavkov na maloleté deti, pričom z odôvodnenia rozsudku zo dňa 03.07.2023 vyplýva, že obaja rodičia súhlasili s tým, že v oblasti uplatnenie nároku na daňový bonus a nároku na prídavok na dieťa sa dohodnú. Žalovaný ďalej uviedol, že písomnú dohodu rodičov o zmene oprávnenej osoby je možné predložiť platiteľovi kedykoľvek a dohoda slúži na určenie oprávnenej osoby na poberaní prídavku na dieťa, nie o určení pomeru poberania prídavku na dieťa. Nakoľko žalobca nedoručil prvostupňovému orgánu verejnej správy do 31.01.2023 v zmysle § 19c ods. 2 zákona o prídavku na dieťa účinného od 01.01.2023 písomnú dohodu o zmene oprávnenej osoby na výplatu prídavku alebo písomný prejav vôle oprávnenej osoby, ktorej sa prídavok nevyplácal, aby sa prídavok vypláca spôsobom podľa § 2 ods. 5 písm. a) v znení účinnom od 01.01.2023, prvostupňový orgán verejnej správy vypláca prídavok oprávnenej osobe,

ktorej patrí prídavok podľa zákona o prídavku na dieťa v znení účinnom do 31.12.2022. Žalovaný zároveň uviedol, že žalobca môže prvostupňovému orgánu verejnej správy doručiť písomnú dohodu a prvostupňový orgán verejnej správy bude postupovať v zmysle § 2 ods. 6 zákona o prídavku na dieťa účinného do 31.12.2022 a to tak, že ak sa rodičia, ktorým bolo dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti, písomne dohodnú na striedavom poberaní prídavku a príplatku k prídavku, môže si nárok na prídavok a príplatok k prídavku uplatniť každý z rodičov najmenej na obdobie šiestich po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov. Keďže rodičia maloletých detí do dňa vydania napadnutého rozhodnutia prvostupňového orgánu verejnej správy nedoručili písomnú dohodu na striedavom poberaní prídavku a príplatku k prídavku, tak prvostupňový orgán verejnej správy postupoval správne, keď zastavil konanie vo veci žiadosti žalobcu zo dňa 06.10.2023 o prídavok na dieťa a pokračoval vo výplate prídavku oprávnenej osobe - matke maloletých detí.

Žaloba, žalobné body a argumentácia žalobcu

4. Žalobca sa včas podanou správnu žalobou domáhal, aby správny súd napadnuté rozhodnutie a prvostupňové rozhodnutie zrušil a vec vrátil prvostupňovému orgánu verejnej správy na ďalšie konanie. Úvodom žaloby žalobca zhrnul priebeh administratívneho konania. K napadnutému rozhodnutiu žalobca uviedol, že ho považuje za nesprávne, nakoľko si žalovaný nesprávne vykladá ustanovenia Zákona o prídavku na dieťa. Podľa žalobcu je prechodné ustanovenie potrebné vykladať tak, že toto upravuje len obdobie do nadobudnutia účinnosti novely zákona a neplatí pre osoby, pri ktorých bolo rozhodnutie súdu o striedavej starostlivosti o deti vydané pred dátumom 31.12.2022 navždy. Takýmto výkladom zákona by došlo k znevýhodneniu otcov, o ktorých úprave práv a povinností k maloletým deťom bolo súdom rozhodnuté do rozhodného dátumu, pred otcami, o ktorých sa tak stalo po uvedenom dátume. Na základe uvedeného má žalobca za to, že rozhodnutím prvostupňového orgánu verejnej správy ako aj žalovaného neboli v plnom rozsahu dodržané práva garantované Ústavou Slovenskej republiky, a to najmä základné ľudské právo zaručené v článku 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Napadnuté rozhodnutie žalobca považuje za nezákonné a nespravodlivé, pretože je zrejme, že ide o nezákonnú retroaktivitu vzhľadom na dobromyseľne nadobudnuté práva. Žalobca zároveň súdu navrhol, aby zväžil možnosť podľa ustanovenie § 100 ods. 1 písm. b) zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), prerušiť konanie a obrátiť sa na Ústavný súd Slovenskej republiky za účelom posúdenia súladu takejto právnej úpravy s Ústavou Slovenskej republiky.

Vyjadrenie žalovaného

5. Žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobe navrhol správnomu súdu, aby správnu žalobu ako nedôvodnú zamietol podľa § 190 SSP. Úvodom vyjadrenia k žalobe žalovaný opísal skutkový stav a poukázal na argumentáciu, na základe ktorej žalobcovi nebol priznaný nárok na prídavok na dieťa. K správnej žalobe uviedol, že poukazuje na znenie § 19c Zákona o prídavku na dieťa a zároveň poukazuje aj na znenie dôvodovej správy k § 19c Zákona o prídavku na dieťa: „v prechodných ustanoveniach sa navrhuje zachovanie súčasného stavu, avšak súčasne sa navrhuje umožniť rodičom, ktorým bolo dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti a v súčasnosti im nie sú poskytované štátne sociálne dávky z dôvodu, že sa rodičia nedohodli na striedavom poskytovaní týchto dávok, urobiť prejav vôle, ktorým bude možné prejsť na novú právnu úpravu poskytovania štátnych sociálnych dávok v prípade zverenia dieťaťa do striedavej starostlivosti a neexistencie dohody rodičov o striedavom poberaní štátnych sociálnych dávok.“ Nakoľko žalobca nedoručil prvostupňovému orgánu verejnej správy do 31.01.2023 v zmysle § 19c ods. 2 Zákona o prídavku na dieťa účinného od 01.01.2023 písomnú dohodu o zmene oprávnenej osoby na výplatu prídavku alebo písomný prejav vôle oprávnenej osoby, ktorej sa pri dávok nevyplácal, aby sa prídavok vypláca spôsobom podľa § 2 ods. 5 písm. a) v znení účinnom od 01.01.2023, platiteľ vyplácal prídavok oprávnenej osobe, ktorej patrí prídavok a príplatok k prídavku podľa tohto zákona v znení účinnom do 31.12.2022. Žalovaný má za to, že prvostupňový orgán verejnej správy, ako aj žalovaný vychádzali z dostatočne zisteného skutkového stavu a zo správneho právneho posúdenia veci a pri vydávaní rozhodnutí postupovali v súlade s platnými právnymi normami Slovenskej republiky.

6. Ďalšie vyjadrenie žalobcu (replika) nebolo podané.

Posúdenie opodstatnenosti žaloby - podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov súdom

7. Predmetom súdneho prieskumu v danej veci bolo posúdenie zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného, konania žalovaného, ako aj rozhodnutia a konania prvostupňového orgánu verejnej správy, ktoré predchádzalo napadnutému rozhodnutiu. Správny súd preskúmal žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného a postup, ktorý mu predchádzal nielen v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe, ale aj nad rozsah žalobných bodov, keďže sa jedná o správnu žalobu v sociálnych veciach fyzickej osoby, kedy správny súd nie je viazaný žalobnými bodmi v zmysle § 203 ods. 2 SSP a § 134 ods. 2 písm. d) SSP.

8. Správny súd vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania, keďže účastníci konania nepožiadali o nariadenie pojednávania a jeho nariadenie si nevyžiadali ani iný dôvod podľa § 107 ods. 1 SSP. Správny súd dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, a preto ju v zmysle § 190 SSP zamietol. Rozsudok bol dňa 07.07.2025 v súlade s § 137 ods. 3 SSP vyhlásený vyvesením skráteného písomného vyhotovenia rozsudku bez odôvodnenia na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke súdu, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku boli na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke súdu oznámené viac ako 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 137 ods. 4 SSP)

9. Podľa § 2 ods. 1 SSP: v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

10. Podľa § 6 ods. 1 SSP: správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

11. Podľa § 6 ods. 2 písm. c) SSP : správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

12. Podľa § 199 ods. 1 písm. c) a d) SSP : sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

13. Podľa § 199 ods. 3 SSP : ak nie je v tejto hlave ustanovené inak, použijú sa na konanie v sociálnych veciach ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.

14. Podľa § 190 SSP : ak správny súd po preskúmaní rozhodnutia alebo opatrenia žalovaného dospeje k záveru, že žaloba nie je dôvodná, rozsudkom ju zamietne.

15. Podľa § 1 ods. 2 Zákona o prídavku na dieťa : prídavok je štátna sociálna dávka, ktorou štát prispieva oprávnenej osobe na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa a na čiastočnú úhradu školských potrieb na účel podpory plnenia školských povinností nezaopatreného dieťaťa.

16. Podľa § 2 ods. 1 písm. b) Zákona o prídavku na dieťa: oprávnená osoba na uplatnenie nároku na prídavok je rodič, ktorému bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu.

17. Podľa 2 ods. 2 Zákona o prídavku na dieťa: ak je viac oprávnených osôb a spĺňajú podmienky ustanovené týmto zákonom, prídavok na to isté dieťa patrí len jednej z nich, ak odsek 5 neustanovuje inak.

18. Podľa § 19 ods. 1 Zákona o prídavku na dieťa : ak oprávnenej osobe, ktorej bolo maloleté dieťa rozhodnutím súdu zverené do striedavej osobnej starostlivosti, vznikol nárok na prídavok a príplatok k prídavku podľa tohto zákona v znení účinnom do 31. decembra 2022 a nárok na prídavok a príplatok k prídavku trvá k 31. decembru 2022, na výplatu prídavku a príplatku k prídavku sa do 31. januára 2023 vzťahuje § 2 ods. 5 a 6 v znení účinnom do 31. decembra 2022.

19. Podľa § 19 ods. 2 Zákona o prídavku na dieťa : ak oprávnené osoby, ktorým bolo maloleté dieťa rozhodnutím súdu zverené do striedavej osobnej starostlivosti a ktoré spĺňajú podmienky nároku na prídavok a príplatok k prídavku do 31. decembra 2022, nedoručia platiteľovi do 31. januára 2023 písomnú dohodu o zmene oprávnenej osoby na výplatu prídavku a príplatku k prídavku alebo písomný prejav vôle oprávnenej osoby, ktorej sa prídavok a príplatok k prídavku nevyplácal, aby sa prídavok a príplatok

k prídavku vyplácal spôsobom podľa § 2 ods. 5 písm. a) v znení účinnom od 1. januára 2023, platiteľ vypláca prídavok a príplatok k prídavku oprávnenej osobe, ktorej patrí prídavok a príplatok k prídavku podľa tohto zákona v znení účinnom do 31. decembra 2022; oprávnenie rodičov podľa § 2 ods. 5 prvej vety v znení účinnom od 1. januára 2023, tým nie je dotknuté.

20. Podľa § 2 ods. 5 Zákona o prídavku na dieťa v znení účinnom do 31.12.2022: ak súd zverí maloleté dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov alebo ak súd schváli dohodu rodičov o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, prídavok a príplatok k prídavku sa vypláca oprávnenej osobe, ktorej sa prídavok a príplatok k prídavku vyplácal pred zverením maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov alebo pred schválením dohody rodičov, ak sa rodičia maloletého dieťaťa písomne nedohodnú na zmene oprávnenej osoby.

21. Podľa § 2 ods. 6 Zákona o prídavku na dieťa v znení účinnom do 31.12.2022: ak sa rodičia, ktorým bolo dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti, písomne dohodnú na striedavom poberaní prídavku a príplatku k prídavku, môže si nárok na prídavok a príplatok k prídavku uplatniť každý z rodičov najmenej na obdobie šiestich po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov.

22. Správny súd uvádza, že podstatou súdneho prieskumu v danej veci je posúdenie zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie, ktorým bolo zastavené konanie o žiadosti žalobcu o výplatu prídavku na dieťa zo dňa 06.10.2023.

23. Žalobca svoju žalobnú argumentáciu dôvodil nesprávnym výkladom § 19c Zákona o prídavku na dieťa v napadnutom rozhodnutí žalovaného a prvostupňovom rozhodnutí, pričom následnou nesprávnou aplikáciou §19c Zákona o prídavku na dieťa mal byť žalovaným a prvostupňovým orgánom verejnej správy porušený čl. 12 a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky. Ďalej žalobca uviedol, že napadnuté rozhodnutie je nespravodlivé a nezákonné v dôsledku retroaktivity na dobromyseľne nadobudnuté práva. Žalobca zároveň správne mu súdu navrhol, aby konanie prerušil a aby podal na Ústavný súd Slovenskej republiky návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov.

24. Prídavok na dieťa je štátna sociálna dávka, ktorá sa poskytuje oprávnenej osobe, ktorou štát prispieva oprávnenej osobe na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa a na čiastočnú úhradu školských potrieb na účel podpory plnenia školských povinností nezaopatreného dieťaťa. Zákon o prídavku na dieťa definuje, koho považuje za oprávnenú osobu, pričom touto je v zmysle § 2 ods. 1 písm. b) aj rodič, ktorému bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu. Zákon počíta aj s možnosťou, že oprávnených osôb spĺňajúcich zákonné podmienky môže byť viac a v § 2 ods. 2 ustanovuje, že v takom prípade prídavok na to isté dieťa patrí len jednej z nich, ak odsek 5 neustanovuje inak. Odsek 5 reflektuje na situáciu, ak bolo maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, pričom sa prídavok na maloleté dieťa vypláca tej osobe, ktorej bol vyplácaný do času zverenia dieťaťa do striedavej starostlivosti, pokiaľ sa rodičia nedohodli na zmene oprávnenej osoby. Odsek 6 predmetného ustanovenia pripúšťa aj dohodu rodičov, podľa ktorej títo prídavok na dieťa budú poberať striedavo.

25. Predtým, než sa súd zaoberal predmetom súdneho prieskumu, považoval za potrebné vysporiadať sa s návrhom žalobcu na prerušenie konania a s ním spojeného podania návrhu na Ústavný súd Slovenskej republiky na začatie konania o súlade právnych predpisov. Prerušenie súdneho konania podľa § 100 ods. 1 písm. b) z dôvodu podania návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov na Ústavný súd Slovenskej republiky je fakultatívnym inštitútom, pričom súd svoj postup musí dôkladne zvážiť, aby nedošlo k neúmernému predlžovaniu súdneho konania do tej miery, že sa oslabí materiálna ochrana subjektívnych práv, ktoré predstavujú meritum veci. V zmysle § 5 ods. 2 SSP konanie pred správnym súdom je jednou zo záruk ochrany základných ľudských práv a slobôd a ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov administratívneho konania. Podľa § 5 ods. 7 SSP správny súd sám určuje poradie jednotlivých úkonov, aby konanie pred ním bolo rýchle a hospodárne. Správny súd vychádzajúc aj z uvedených ustanovení SSP, s ohľadom na charakter prejednávanej veci, dospel k záveru, že návrh na prerušenie konania nie je dôvodný, a preto ho zamietol podľa § 162 ods. 3 CSP v spojení s § 25 SSP. Správny súd v prejednávanej veci nezistil taký nedostatok predmetnej právnej úpravy, ktorý by odôvodňoval podanie návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov a následného prerušenia súdneho konania.

26. Na základe podanej žaloby, ako aj ostatných vyjadrení účastníkov konania, mal súd za sporné medzi účastníkmi konania, či došlo zo strany žalovaného v administratívnom konaní k správnej aplikácii § 19c Zákona o prídavku na dieťa, ktorá mala vplyv na posúdenie nároku žalobcu. Súd konštatuje, že ustanovenie §19c Zákona o prídavku na dieťa je ustanovením prechodným k úpravám Zákona o prídavku na dieťa účinným od 01.01.2023.

27. V prípade, že v dôsledku vývoja právnej úpravy dochádza k jej zmenám, je potrebné zohľadňovať tzv. prechodné ustanovenia zákona. V zmysle § 5 ods. 4 zákona č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov, prechodné ustanovenia obsahujú právnu úpravu režimu prechodného spolupôsobenia doterajšieho právneho predpisu a nového právneho predpisu na právne vzťahy upravené doterajším právnym predpisom. Formulácia prechodných ustanovení musí byť úplná a presná, aby ich prepojenie s konkrétnymi zmenami v právnom predpise bolo jednoznačné a vytvárali tak právny základ pre plynulý prechod existujúcich právnych vzťahov na novú právnu úpravu. V prechodných ustanoveniach sa vyjadruje aj časovo obmedzená účinnosť ustanovení právneho predpisu. Prechodné ustanovenie § 19c Zákona o prídavku na dieťa spĺňa uvedené zákonom požadované kritériá a jasným a zrozumiteľným spôsobom upravuje prepojenie konkrétnych zmien právneho predpisu, ktoré sú účinné od 01.01.2023.

28. V zmysle prechodného ustanovenia § 19c ods. 1 a ods. 2 Zákona o prídavku na dieťa, ak oprávnenej osobe, ktorej bolo maloleté dieťa rozhodnutím súdu zverené do striedavej osobnej starostlivosti, vznikol nárok na prídavok a príplatok k prídavku podľa tohto zákona v znení účinnom do 31.12.2022 a nárok na prídavok a príplatok k prídavku trvá k 31.12.2022, na výplatu prídavku a príplatku k prídavku sa do 31.01.2023 vzťahuje § 2 ods. 5 a 6 v znení účinnom do 31.12.2022. Ak oprávnené osoby, ktorým bolo maloleté dieťa rozhodnutím súdu zverené do striedavej osobnej starostlivosti a ktoré spĺňajú podmienky nároku na prídavok a príplatok k prídavku do 31.12.2022, nedoručia platiteľovi do 31. januára 2023 písomnú dohodu o zmene oprávnenej osoby na výplatu prídavku a príplatku k prídavku alebo písomný prejav vôle oprávnenej osoby, ktorej sa prídavok a príplatok k prídavku nevyplácal, aby sa prídavok a príplatok k prídavku vyplácal spôsobom podľa § 2 ods. 5 písm. a) v znení účinnom od 01.01.2023, platiteľ vypláca prídavok a príplatok k prídavku oprávnenej osobe, ktorej patrí prídavok a príplatok k prídavku podľa tohto zákona v znení účinnom do 31.12.2022; oprávnenie rodičov podľa § 2 ods. 5 prvej vety v znení účinnom od 01.01.2023, tým nie je dotknuté.

29. V posudzovanej veci boli maloleté deti zverené do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v týždňových intervaloch tak, že matka je oprávnená a povinná zabezpečovať osobnú starostlivosť maloletým deťom od nedele od 15.00 hod. do nedele do 15.00 hod. nepretržite v dvoch po sebe nasledujúcich týždňoch a následne budú v osobnej starostlivosti otca opäť od nedele od 15.00 hod. do nedele do 15.00 hod. nepretržite v dvoch po sebe nasledujúcich týždňoch, a to rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 21P/18/2020-67 zo dňa 06.11.2020, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 07.12.2020. Následne bol rozsah starostlivosti rodičov maloletých detí upravený rozsudkom Okresného súdu Žilina č.k. 30P/5/2022-113 zo dňa 09.05.2022, ktorým Okresný súd Žilina schválil rodičovskú dohodu, tak, že maloleté deti budú v osobnej starostlivosti matky od nedele od 16.00 hod. do nedele 16.00 hod. v dvoch po sebe nasledujúcich týždňoch a následne budú v osobnej starostlivosti otca opäť od nedele od 16.00 hod. do nedele 16.00 hod. nepretržite v dvoch po sebe nasledujúcich týždňoch, pričom sa rodičia dohodli o výnimke vo vzťahu k rozsahu poskytovania starostlivosti počas sviatkov a školských prázdnin. Uvedený rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 27.05.2022. Nárok na prídavok na dieťa vznikol v zmysle zákona o prídavku na dieťa účinného do 31.12.2022 a tento nárok trval aj k 31.12.2022, čo nebolo v konaní vôbec sporné. V danej situácii sa teda v zmysle prechodného ustanovenia § 19c zákona o prídavku na dieťa na prípad žalobcu aplikuje ešte pôvodná právna úprava, t.j. znenie § 2 ods. 5 a ods. 6 zákona o prídavku na dieťa účinného do 31.12.2022.

30. Podľa § 2 ods. 5 zákona o prídavku na dieťa účinného do 31.12.2022, ak súd zverí maloleté dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov alebo ak súd schváli dohodu rodičov o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, prídavok a príplatok k prídavku sa vypláca oprávnenej osobe, ktorej sa prídavok a príplatok k prídavku vyplácal pred zverením maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov alebo pred schválením dohody rodičov, ak sa rodičia maloletého dieťaťa písomne nedohodnú na zmene oprávnenej osoby. Prídavok na dieťa sa v posudzovanom prípade vyplácal matke maloletého.

31. Neskoršia právna úprava účinná od 01.01.2023 síce priniesla zmeny jednak v súvislosti so vznikom novej formy starostlivosti o dieťa – spoločnej osobnej starostlivosti rodičov a jednak zmenila pôvodnú úpravu vo vzťahu k striedavej starostlivosti rodičov, no táto sa na prípad žalobcu neaplikuje. Od 01.01.2023 platí, že ak súd rozhodne o zverení maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov alebo do spoločnej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, prídavok a príplatok k prídavku sa vypláca oprávnenej osobe podľa písomnej dohody rodičov. Ak nedôjde k písomnej dohode podľa prvej vety, pri zverení maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov sa prídavok a príplatok k prídavku vypláca striedavo každému rodičovi počas kalendárnych mesiacov, ktorých počet sa určí podľa pomeru, ktorým je určená striedavá osobná starostlivosť. Je zrejmé, že žalobca sa podanou žalobou domáha aplikácie tejto novej právnej úpravy, pretože právna úprava účinná od 01.01.2023 je preňho priaznivejšia, avšak túto na jeho prípad aplikovať nemožno. Správny súd poukazuje na základný ústavno-právny princíp demokratickej spoločnosti zaručujúci právnu istotu a to zákaz retroaktivity, t. j. spätnej pôsobnosti, právnych predpisov. Retroaktivita, pokiaľ zákon neustanovuje výnimku (ako je tomu v oblasti trestného práva), je neprípustná.

32. Vzhľadom na charakter a obsah právnej úpravy a aplikačné problémy, ktoré vyplynuli z predchádzajúcej praxe, však zákonodarcu v prechodnom ustanovení § 19c ods. 2 zákona o prídavku na dieťa umožnil postup pri poberaní prídavku na dieťa podľa právnej úpravy účinnej od 01.01.2023 aj pre prípady ako je ten žalobcov, avšak za splnenia konkrétnych podmienok. Konkrétne bolo potrebné, aby oprávnené osoby, ktorým bolo maloleté dieťa rozhodnutím súdu zverené do striedavej osobnej starostlivosti a ktoré spĺňajú podmienky nároku na prídavok a príplatok k prídavku do 31.12.2022, doručili platiteľovi do 31.01.2023 písomnú dohodu o zmene oprávnenej osoby na výplatu prídavku a príplatku k prídavku alebo aby oprávnená osoba, ktorej sa prídavok a príplatok k prídavku nevyplácal, doručila do 31.01.2023 platiteľovi prejav vôle, aby sa prídavok a príplatok k prídavku vyplácal spôsobom podľa § 2 ods. 5 písm. a) v znení účinnom od 01.01.2023.

33. Existovali tak dve možnosti – vzájomná písomná dohoda oboch rodičov alebo jednostranný písomný prejav vôle žalobcu ako oprávnenej osoby, ktorej sa prídavok na dieťa nevyplácal, aby sa aplikovala nová právna úprava účinná od 01.01.2023, avšak s tým, že táto dohoda alebo tento prejav vôle musel byť doručený platiteľovi prídavku v lehote do 31.01.2023. Žalobca tak mal zákonnú možnosť, aj v prípade nemožnosti uzavretia písomnej dohody s matkou maloletého, požiadať jednostranným písomným prejavom vôle o vyplácanie prídavku na dieťa podľa právnej úpravy účinnej od 01.01.2023, čoho sa domáha podanou správnu žalobou, avšak za dodržania zákonom stanovenej lehoty do 31.01.2023. Z obsahu spisu je nepochybné a nebolo to ani sporné medzi účastníkmi konania, že žiadosť o vyplácanie prídavku na dieťa žalobca doručil platiteľovi až dňa 06.10.2023. Keďže ku dňu 31.01.2023 nebola platiteľovi doručená ani dohoda rodičov o zmene oprávnenej osoby na výplatu prídavku a príplatku k prídavku, ani písomný prejav vôle žalobcu, aby sa prídavok a príplatok k prídavku vyplácal spôsobom podľa § 2 ods. 5 písm. a) v znení účinnom od 01.01.2023, aplikoval sa zákonný následok podľa ust. § 19c ods. 2 zákona o prídavku na dieťa, teda platiteľ vyplácal naďalej prídavok oprávnenej osobe, ktorej patrí prídavok podľa tohto zákona v znení účinnom do 31.12.2022; t. j. matke maloletých detí. Na uvedenom nemení nič ani rozsudok Okresného súdu Žilina, sp. zn. 9P/92/2023 zo dňa 03.07.2023, ktorým bola zrušená časť rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 21P/18/2020-67 zo dňa 06.11.2020, ktorou Okresný súd Žilina určil, ktorý z rodičov bude poberateľom daňového bonusu na maloleté deti a ktorý bude poberateľom rodinných prídavkov na maloleté deti. Okresný súd Žilina v rozsudku sp. zn. 9P/92/2023 zo dňa 03.07.2023 správne konštatoval, že súdy o týchto nárokoch, resp. o dohode rodičov v tomto rozsahu, nerozhodujú. Samotný Okresný súd Žilina ďalej konštatoval, že ak sa rodičia na poberaní uvedených dávok nedohodnú, platí zákonná úprava. Z uvedeného rozsudku ďalej vyplynulo, že matka maloletých detí navrhla súdu, že rodičia sa na poberaní uvedených nárokov dohodnú, alebo sa budú spravovať zákonnou úpravou, pričom otec (žalobca), s týmto návrhom matky súhlasil. Rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 9P/92/2023 zo dňa 03.07.2023 tak nebol dotknutý nárok na výplatu prídavku na maloleté deti.

34. Po uplynutí zákonom stanovenej lehoty (31.01.2023) je možné s poukazom na poslednú vetu § 19c ods. 2 zákona o prídavku na dieťa zmeniť oprávnenú osobu na poberanie prídavku na dieťa už len vzájomnou dohodou oboch rodičov. Inými slovami povedané, z dôvodu nedodržania zákonom stanovenej lehoty tak už v žalobcovom prípade je možný len postup podľa § 2 ods. 6 zákona o prídavku na dieťa účinného do 31.12.2022, na ktorého aplikáciu však je potrebná dohoda oboch rodičov. Správny

súd sa teda nestotožnil so žalobnou námietkou žalobcu, že žalovaný dospel k nesprávnemu výkladu § 19c Zákona o prídavku na dieťa.

35. Správny súd sa nestotožnil ani s argumentáciou žalobcu, že žalovaným aplikovaným výkladom §19c Zákona o prídavku na dieťa došlo k znevýhodneniu otcov, u ktorých úprave práv a povinností k maloletým deťom bolo súdom rozhodnuté do rozhodného dátumu, pred otcami, u ktorých sa tak stalo po uvedenom dátume. Pokiaľ by súd pripustil žalobcom uvedený výklad zákona, takýto výklad by pôsobil retroaktívne. Súd zároveň nedospel k záveru, že by napadnutým rozhodnutím boli porušené čl. 12 a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky. Súd opätovne poukazuje na prejav vôle žalobcu, ktorý je zachytený v Rozsudku Okresného súdu Žilina sp. zn. 9P/92/2023 zo dňa 03.07.2023, podľa ktorej sa žalobca (ako otec maloletých detí) dohodne s matkou maloletých detí na poberaní dávok na maloleté deti a pre prípad, že sa nedohodnú, sa budú tieto nároky spravovať zákonnou úpravou.

36. Záverom správny súd poukazuje aj na dôvodovú správu k zákonu č. 338/2022 Z. z. zo dňa 04.10.2022, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, ktorý priniesol aj novelizáciu § 2 ods. 5 a ods. 6 Zákona o prídavku na dieťa a zaviedol prechodné ustanovenie § 19c Zákona o prídavku na dieťa, v ktorej sa uvádza, že: „V prechodných ustanoveniach sa navrhuje zachovanie súčasného stavu, avšak súčasne sa navrhuje umožniť rodičom, ktorým bolo dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti a v súčasnosti im nie sú poskytované štátne sociálne dávky z dôvodu, že sa rodičia nedohodli na striedavom poskytovaní týchto dávok, urobiť prejav vôle, ktorým bude možné prejsť na novú právnu úpravu poskytovania štátnych sociálnych dávok v prípade zverenia dieťaťa do striedavej starostlivosti a neexistencie dohody rodičov o striedavom poberaní štátnych sociálnych dávok.“ Je tak nepochybné, že zákonodarca neopomenul prípady, ako je ten žalobcov a umožnil tomuto okruhu osôb (vrátane žalobcu) v situácii, kedy je z dôvodu rozpadu partnerského vzťahu komunikácia a vzťah medzi rodičmi narušený a dosiahnutie dohody nie je možné, jednostranným prejavom vôle prejsť na novú právnu úpravu, podľa ktorej by poberali prídavok na dieťa rovnocenne obaja rodičia, pričom zákonodarca to umožnil danému okruhu adresátov právnej normy za rovnakých podmienok a v lehote stanovenej pre všetkých rovnako. Avšak žalobca tento prejav vôle v zákonom stanovenej lehote neučinil a platiteľovi prídavku na dieťa nedoručil. Právna úprava tak v zmysle spomínanej dôvodovej správy umožnila riešiť situáciu aj v prípade nedosiahnutia dohody rodičov a riešila tak aplikačné problémy pri štátnych sociálnych dávkach s ohľadom na rovnosť práv oboch rodičov pri striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak sa rodičia nevedia dohodnúť a obaja majú záujem o poberanie dávky. Avšak zmeškanie zákonnej lehoty žalobcom vedúce k následnej nemožnosti zmeny poberateľa prídavku na dieťa po tejto zákonom stanovenej lehote jednostranným prejavom vôle (ale už len na základe dohody rodičov), nemožno vnímať ako diskrimináciu ani ako rozpor výkladu zákona s jeho účelom a zmyslom.

37. Na základe vyššie uvedeného správny súd konštatuje, že žalovaný a rovnako aj prvostupňový orgán verejnej správy za účelom posúdenia nároku na prídavok na maloleté deti postupovali v súlade so zákonom, rozhodnutia náležite odvodnili. Správny súd nezistil žiaden dôvod na zrušenie napadnutého rozhodnutia, či prvostupňového rozhodnutia, a preto žalobu v zmysle § 190 SSP zamietol ako nedôvodnú. Správny súd ani nad rámec žalobných bodov (§ 203 ods. 2 SSP) nezistil dôvody, ktoré by odôvodňovali zrušenie napadnutého rozhodnutia.

38. O trovách konania rozhodol správny súd tak, že právo na náhradu trov konania nepriznal žiadnemu z účastníkov konania. Keďže správny súd žalobu zamietol, žalobca nemal v konaní ani len čiastočný úspech, preto mu súd právo na náhradu nepriznal (§ 167 ods. 1 SSP a contrario). Žalovanému, hoci bol v konaní úspešný, správny súd nepriznal právo na náhradu trov konania, keďže správny súd nezhliadol žiadne dôvody odôvodňujúce priznanie práva na náhradu trov konania žalovanému (§ 168 SSP a contrario)

Poučenie:

P o u č e n i e : Doručený rozsudok je právoplatný (§ 145 ods. 1 SSP).

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť (§ 438 ods. 1 SSP, § 439 ods. 1 SSP a § 439 ods. 3 SSP a contr.).

O kasačnej sťažnosti rozhoduje kasačný súd – Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (§ 438 ods. 2 SSP).

Kasačnú sťažnosť je potrebné podať na Správnom súde v Banskej Bystrici (§ 444 ods. 1 SSP) v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia oprávnenému subjektu (§ 443 ods. 1 SSP).

Kasačná sťažnosť podaná v listinnej podobe musí byť podaná v potrebnom počte vyhotovení (§ 56 ods. 3 SSP).

Podľa § 445 ods. 1, 2 SSP, (1) v kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť

- a) označenie napadnutého rozhodnutia,
- b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,
- c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"),
- d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

(2) Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Podľa § 440 ods. 1 SSP kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že: a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu, c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie, e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd, f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu, i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Podľa § 449 ods. 1, 2 SSP, (1) sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosti podľa odseku 1 neplatia, ak

- a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d),
- c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.